

Abdulkadir SAKA

Siyasi Partiler Hukuku Açısından
Siyasi Partilerin
Finansmanı

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1

Birinci Bölüm

Siyasetin Kurumsallaşması ve Siyasi Partiler Hukuku

I. Siyasi Parti Kavramı.....	7
II. Siyasi Partilerin Tanımı.....	8
A. Öğreti.....	8
B. Mevzuat	10
III. Siyasi Partilerin Tarihi Gelişimi.....	13
A. Karşılaştırmalı Hukuk.....	15
B. Türk Hukuku	19
1. Osmanlı Devleti Döneminde Siyasi Partiler.....	19
2. Cumhuriyet Döneminde Siyasi Partiler.....	22
a. 1961 Anayasası Öncesi	22
b. 1961 Anayasası'ndan Günümüze	24
IV. Siyasi Partilerin Tasnifi	27

V. Siyasi Partilerin İşlevleri	29
VI. Siyasi Partiler Paralelinde Partiler Hukukunun Gelişimi	36
A. Temsili Demokrasilerde Siyasi Partilerin Konumu	36
1. Siyasi İktidarın Paylaşılması	36
2. Temsilde Aracılığın Alternatifsizliği	38
B. Siyasi Partilerin Hukuki Niteliği	40
C. Kuşku'dan Zarûrete Evrilme, Siyasi Partiler Hukukuna Varış	45

İkinci Bölüm

Siyasi Partilerin Finansmanı

I. Finansman Kavramı	49
II. Finansman İhtiyacı ve Önemi	51
III. Siyasi Partilerin Finansmanının Tarihçesi	54
A. Karşılaştırmalı Hukuk	54
1. Amerika Birleşik Devletleri	56
2. İngiltere	60
3. Almanya	62
4. Fransa	64
B. Türk Hukuku	65
1. 1961 Anayasası Öncesi	65
2. 1961 Anayasası Dönemi	68
3. 1982 Anayasası Dönemi	69
IV. Siyasi Partilerin Finansman Unsurları	71
A. Finansman Kavramının Genel Çerçevesi	71
B. Karşılaştırmalı Hukuk	72
1. Siyasi Partilerin Gelir Kaynakları, Giderleri ve Mali Denetimi	72
a. Amerika Birleşik Devletleri	73
b. İngiltere	78
c. Almanya	82

d. Fransa	86
C. Türk Hukuku	88
1. Siyasi Partilerin Gelir Kaynakları, Giderleri ve Mali Denetimi	88
a. 1961 Anayasası Öncesi	88
b. 1961 Anayasası Dönemi.....	90
(1). Siyasi Partilerin Gelir Kaynakları.....	92
(2). Siyasi Partilerin Giderleri	98
(3). Siyasi Partilerin Mali Denetimi.....	99
c. 1982 Anayasası Dönemi.....	102
(1). Siyasi Partilerin Gelir Kaynakları.....	102
i. Aidatlar.....	103
ii. Bağışlar	106
iii. Kamu Yardımları.....	112
aa. Doğrudan Kamu Yardımı.....	112
bb. Dolaylı Kamu Yardımı	121
iv. Satış Gelirleri ve Parti Malvarlığından Elde Edilecek Gelirler.....	123
(2). Siyasi Partilerin Giderleri	123
(3). Siyasi Partilerin Mali Denetimi.....	126
i. Mali Denetimin Amacı	126
ii. Mali Denetimin Konusu ve Denetim Organı.....	128
iii. Mali Denetimin Aşamaları.....	130
iv. Mali Denetimin Sonuçları	134
(4). Finansman Paydasında Cumhurbaşkanlığı Seçim Süreci.....	137

Üçüncü Bölüm

Türkiye’de Siyasi Partilerin Finansmanında Sorunlu Alanlar ve Çözüm Önerileri

I. Siyaset – Para İlişkisi Üzerine.....	141
II. Finansman Kapsamında Sorunların Tespiti ve Öneriler	146

A. Gelir Bahsi	146
B. Gider Bahsi.....	156
C. Mali Denetim Bahsi	158
SONUÇ	165
KAYNAKÇA	169